

אלומון רשת - תוכנית אלומות

סוף סמסטר א' תשפ"ו, י"ז-י"ח בשבט תשפ"ו - 4-5/2/26

כארבעים מבוגרי אלומות ממחוזות א'-ד' התכנסו במלון יערים בהרי ירושלים, לסמינר חורף תשפ"ו.

שני ימי הסמינר הוקדשו לארבע פעילויות עיקריות: מעגלי היועצות ודיון, דיון בתקצוב המכללות, חשיבה על הפילוסופיה של שימוש בבינה מלאכותית ומפגש חברי.

מעגלי היועצות, שיח ושיתוף

התחלנו וסיימנו את הסמינר במעגלי היועצות ודיונים שהובילו העמיתים.

ביום הראשון התיישבנו לשלושה מעגלי היועצות: בשולחן שעניינו סטנדרטיזציה של הקורסים המקוונים נראה היה שכולם מתמודדים עם הצורך לערוך התאמות בקורסים האיסינכרוניים, מתוך הבנה שהמציאות הטכנולוגית ועולמות ה-AI משנים את אופן הלמידה. כמובן, השאלה הפתוחה היא איך לעשות זאת, ותודה ל**ארנת טורין** על העלאת הנושא.

בשולחן שעסק בקשר בין האקדמיה למחוז הייתה הסכמה שהחיבור בין האקדמיה לשדה החינוכי הוא הכרחי, והדיון נסב על אופי החיבורים ועל הדרכים ליישם. תודה ל**לירלי עצמון** על הקול המיוחד של השדה. בשולחן השלישי והאחרון שיתפה **הדס ברודישרודר** חוויות מביקורה במערכת החינוך באסטוניה, מדינה שזכתה לציונים הגבוהים ביותר במבחני פיז"ה. בשיחה חיפשנו את החיבורים, היתרונות והאתגרים שאפשר ללמוד מהם.

לקראת סיום היום השני חזרנו להקשיב זה לזה במעגלים ועסקנו בסוגיות שונות ומגוונות: דילמות בנוגע להנעת תהליכים ולהתמודדות עם טלטלות שחווים סטודנטים בעקבות המלחמה בשולחן שהובילו **עדה גבל ואדר כהן**, בשולחן שהובילו **מיכל ניסים וראובן הכהן אוריה** דנו בנקודות מבט שונות על נושא ההכלה, ובמקומן של המכללות בסוגיית הנשירה של מורים ומנהלים, והשולחן של **תקוה עובדיה ויצחק טרכטנגוט** התמקד במעמד המרצה במעבר לוות"ת ובדילמת הוראת אזרחות בחברה החרדית.

המעגלים, שכמעט סגרו את היום, היו מפגש נפלא של עמדות ודעות, גישות ואתגרים, והתנהלו מתוך חוויה של שיתוף ורצון כן לצעוד ביחד.

תקצוב המכללות

לפני הצוהריים ובמהלך מחצית היום הראשון התכבדנו בנוכחותם של **עדי קורסיה**, מנהל אגף א' תקציב ומינהל במשרד החינוך, ו**רות ארנברג**, לשעבר ממונה באגף התקצוב במל"ג ויועצת אסטרטגית בחברת תארא. **אייל רם**, לשעבר סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל עובדי הוראה במשרד החינוך, עזר לנו להיכנס אל עולם המאקרו-כלכלה כשהציג בפנינו את דרך קבלת ההחלטות ואת אופן בניית התקציב של המשרד, האגף והתוכניות השונות. באמצעות ארבעה מקרי מבחן - תקצוב הסמינרים החרדיים, תקצוב המכללות הערביות, בניית תקציב אקדמיה-כיתה ומלגות מפעל הפיס - הסביר אייל כיצד מנוהל התקציב ומועבר מתקציב המדינה ופקידי האוצר עד לאחרון הסטודנטים. אייל הדגיש בדבריו את חשיבותם של האנשים עצמם ושל הקשרים החברתיים והאנושיים, ואת אומנות הפשרה וראיית צורכי הכלל.

בהציגו את הדוגמה של אקדמיה-כיתה הראה אייל כיצד אפשר לענות על כמה צרכים ובעיות של המערכת באמצעות פתרון פשוט אחד, שגם אם איננו מושלם, הוא מצליח לתת מענה לכמה מהצרכים העולים מהשדה החינוכי. פתרונות כאלה אפשר להעלות וליישם רק מתוך ראייה רחבה של המערך כולו.

עדי ורות הסבירו לנו את התצרף המסובך והמורכב שממנו נבנה תקציב המכללות האקדמיות לחינוך והוראה, ועמדו על ההבדלים שבין המכללות שבתקצוב משרד החינוך לאלו שעברו לתקצוב מל"ג-ות"ת. לאחר הצגת העקרונות התנסו בניית תקציב למכללה דמיונית, כדי להבין בעצמנו עד כמה מורכב המבנה התקציבי של המכללות כולן. למידת הנושא וההתנסות המעשית בו סיפקו נקודת התבוננות פוקחת עיניים וחשפו את "מאחורי הקלעים" של הבדלי התקצוב בין המכללות השונות. פעמים רבות אנחנו נמנעים מעיסוק בכסף, אך למעשה, הבנת השיקולים הכלכליים המכתיבים את התנהלות המכללות הוא הבסיס להבנת תהליכי קבלת החלטות והשינויים המבניים הנעשים, פעמים, ללא הסבר לאנשי הסגל האקדמי שאינם מופקדים על תקציבי המכללות. בסיכום היחידה קבוצות רבות כתבו כסיכום את הביטוי "ידע הוא כוח". הבנה של מערכת התקצוב, נתיבי המימון והגופים השונים הפועלים בשדה מאפשרת להוציא לפועל יוזמות וחלומות.

עצור! כאן חושבים על AI

היום השני התחיל בקריאה של סוקרטס. ישבנו בשלשות וניסינו להבין את הפחד הגדול של סוקרטס מפני המעבר מידע שבעל פה לידע בכתב. כמובן, ביקשנו להשליך מהאתגר שעמד בפני דור ההוגים היוונים לאתגר הניצב בפני ההוגים בני ימינו, הטרודים בשאלת הכלים הטכנולוגיים המאיימים על היכולת לדעת ולפתח ידע חדש.

ד"ר עמיחי עמית, מרצה במכון מנדל למנהיגות חינוכית ובמרכז שלם, הפליא לשוחח איתנו על התפיסה הפילוסופית שצריכה להכיל את הכלים הטכנולוגיים. המשפט המסקרן שעמד בבסיס ההרצאה היה שהתנגדות לקדמה היא פעולה שאינה תבונית. הרי אם וויז יודע לנווט טוב יותר מאיתנו, הניסיון להגיע ממקום למקום בלעדיו אינו מעשה תבוני. השאלה החשובה היא עד כמה נעביר את היכולות האנושיות אל המכונה, ואם יש לדבר גבולות – ומה הם. היבט נוסף שעלה בשיחה היה ההבנה כי כעת, משפרך ה-AI לחיינו והוא מסוגל לעשות דברים רבים שאפיינו עד כה רק את המין האנושי, עלינו לשוב ליסודות ולשאל מהו מותר האדם על המכונה.

לאחר ההרצאה התכנסנו שוב בקבוצות קטנות לניתוח ולהבנה של הרעיון, ולהנגשתו לשולחן העבודה שלנו.

הרשת: כמה טוב להיפגש

כדי לשבת ולחשוב יחד, לחלוק חוויות וקשיים, חייבים להרגיש מחוברים, חברים ושותפים לדרך. וכך, במהלך שני ימי הסמינר קיימנו כמה מפגשים שהוקדשו לצבירת חוויות משותפות ולשיח חברי.

את היום הראשון התחלנו במפגש היכרות ופתיחה בהובלתן של **אורנה לוין ועדי בינס**. כל אחד התבקש לבחור דימוי לתפקיד הניהול שלו במכללה, ועם שלל הדימויים (תמנון, צינור, מנוע, סוס, צב ועוד) יצאנו לספר את סיפורה של הקבוצה. הדיון היה עמוק ומצחיק בד בבד.

לאחר ארוחת צוהריים יצאנו אל הטבע הנפלא שסביב למלון עם דפים ללימוד ההיסטוריה המקראית והמודרנית של האזור. את הסיור הוביל **אביחי קלרמן**.

בערב קיימנו תחרות קופסאות בריחה של חשיבה ואתגר קבוצתי.

ביום השני הנינו מתרגיל הקשבה בקונצרט לצ'מבלו ולאבוב שביצעו חברת הרשת **דפנה גן** ושותפה לנגינה **אמיר בקמן**. את הסמינר כולו סיכמנו במעגלים לפי שנתונים. לרגע נפגשנו שוב בקבוצת השייכות העמוקה ביותר שלנו: מחזורי אלומות.

תודה גדולה על חשיבה וארצון לחופת

למחכים כבר לחפשיים הבאים!

כתבו את האלומות:

עדה גבל, מכללת שאנן - המכללה האקדמית הדתית לחינוך

תהלה דרמון מלכה, המכללה האקדמית הרצוג